

**Richtsnoeren uit hoofde van de
verzekeringsdistributierichtlijn
betreffende verzekeringen met een
beleggingscomponent die een zodanige
structuur hebben dat cliënten de daaraan
verbonden risico's moeilijk kunnen
beoordelen**

Inleiding

- 1.1. Eiopa brengt, overeenkomstig artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1094/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/79/EG van de Commissie (hierna "Eiopa-verordening")¹ en artikel 30, leden 7 en 8 van Richtlijn (EU) 2016/97 van het Europees Parlement en de Raad van 20 januari 2016 betreffende verzekeringsdistributie (herschikking) (hierna "verzekeringsdistributierichtlijn")², richtsnoeren uit over zowel de beoordeling van verzekeringen met een beleggingscomponent die een zodanige structuur hebben dat cliënten de daaraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen, als bedoeld in artikel 30, lid 3, onder a, i), van de verzekeringsdistributierichtlijn als de beoordeling van verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten die worden geclassificeerd als niet-complex in de zin van artikel 30, lid 3, onder a), ii), van de verzekeringsdistributierichtlijn, aangezien deze classificatie ook is gebaseerd op de beoordeling van de vraag of het product een zodanige structuur heeft dat cliënten de daaraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen.
- 1.2. Overeenkomstig artikel 30, leden 1 en 2, van de verzekeringsdistributierichtlijn is een beoordeling door de verzekeringstussenpersoon of de verzekeringsonderneming van de geschiktheid of adequaatheid van een verzekeringsproduct met een beleggingscomponent voor de cliënt over het algemeen vereist als onderdeel van de verkoop van een verzekering met een beleggingscomponent. Artikel 30, lid 3, van de verzekeringsdistributierichtlijn geeft lidstaten de mogelijkheid af te wijken van deze verplichtingen en geen beoordeling van geschiktheid of adequaatheid tijdens de distributie van een verzekering met een beleggingscomponent te eisen wanneer aan diverse voorwaarden wordt voldaan. Dit type verkoop wordt vaak aangeduid als "execution-only", omdat een transactie alleen maar wordt uitgevoerd, zonder enig advies of beoordeling van de persoonlijke situatie van de cliënt. De verzekeringsdistributeur moet echter overeenkomstig artikel 20, lid 1, van de verzekeringsdistributierichtlijn nog altijd de vraag en de behoeften van de cliënt specificeren.
- 1.3. Een van de voorwaarden die in artikel 30, lid 3, van de verzekeringsdistributierichtlijn worden genoemd om te bepalen of een verzekering met een beleggingscomponent kan worden gedistribueerd als een 'execution-only'-verkoop, heeft betrekking op de complexiteit van de verzekering met een beleggingscomponent. Deze beoordeling wordt gebaseerd op de aard van de financiële instrumenten waarin de verzekering met een beleggingscomponent een positie creëert, evenals de structuur van de verzekeringsovereenkomst met de cliënt (artikel 30, lid 3, onder a), van de verzekeringsdistributierichtlijn). Eiopa is overeenkomstig artikel 30, leden 7 en 8, gemachtigd richtsnoeren uit te brengen voor de beoordeling van complexiteit en niet-complexiteit.
- 1.4. De complexiteit van de financiële instrumenten waarin de verzekering met beleggingscomponent een positie creëert, is afhankelijk van de bepalingen van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten (herschikking) (hierna "MiFID

¹ PB L 331 van 15.12.2010, blz. 48-83.

² PB L 26 van 2.2.2016, blz. 19.

II")³. In artikel 30, lid 3, onder a), van de verzekeringsdistributierichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds de verzekeringen met een beleggingscomponent waarbij de beleggingspositie alleen afhangt van onderliggende financiële instrumenten die aangemerkt kunnen worden als niet-complex in de zin van MiFID II, en anderzijds andere niet-complexe verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten.

- 1.5. Deze richtsnoeren hebben betrekking op de beoordeling van alle typen verzekeringen met een beleggingscomponent. Ondanks het onderscheid dat wordt gemaakt tussen de punten i) en ii) van artikel 30, lid 3, onder a), van de verzekeringsdistributierichtlijn is het belangrijk te waarborgen dat alleen verzekeringen met een beleggingscomponent waarvan de cliënt de risico's gemakkelijk kan beoordelen, via 'execution-only' kunnen worden verkocht. De richtsnoeren behandelen met name de kwestie van de identificatie van contractuele structuren of kenmerken die het voor de cliënt moeilijk kunnen maken de aan een verzekering met een beleggingscomponent verbonden risico's te beoordelen. Er wordt echter ook een aantal andere kwesties behandeld die van belang zijn voor de beoordeling van de complexiteit van verzekeringen met een beleggingscomponent.
- 1.6. Gezien de doelstelling van minimale harmonisatie van de verzekeringsdistributierichtlijn, in combinatie met het feit dat cliënten, specifiek voor 'execution-only'-verkopen, niet profiteren van de bescherming van een aantal relevante gedragsregels, mogen nationale bevoegde autoriteiten op dit gebied strengere nationale voorschriften invoeren of handhaven om consumenten te beschermen.
- 1.7. Tijdens de uitwerking van de richtsnoeren heeft Eiopa rekening gehouden met andere relevante regelgevingsvereisten op het gebied van gedragsregels, met name Verordening (EU) nr. 1286/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 26 november 2014 over essentiële-informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten (PRIIP's)⁴.
- 1.8. Daarnaast heeft Eiopa rekening gehouden met het werk van ESMA⁵ inzake de beoordeling van financiële instrumenten met een zodanige structuur dat cliënten de daaraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen. Dit weerspiegelt het belang, zoals gesteld in overweging 56 van de verzekeringsdistributierichtlijn, van het vermijden van regelgevingsarbitrage, terwijl tegelijkertijd ook rekening wordt gehouden met de specifieke aard van verzekeringsovereenkomsten.
- 1.9. Deze richtsnoeren zijn gericht tot nationale bevoegde autoriteiten in een lidstaat die ervoor heeft gekozen gebruik te maken van de afwijking in artikel 30, lid 3, eerste alinea, van de verzekeringsdistributierichtlijn. Niettegenstaande het feit dat specifieke bepalingen verplichtingen bevatten waaraan verzekeringsondernemingen en verzekeringstussenpersonen moeten voldoen, mag dit document niet worden beschouwd als een document dat rechtstreeks verplichtingen oplegt aan deze financiële instellingen. Financiële instellingen moeten voldoen aan het toezicht- en regelgevingskader dat door hun nationale bevoegde autoriteit wordt toegepast.

³ PB L 173 van 12.6.2014, blz. 349.

⁴ PB L 352 van 9.12.2014, blz. 1.

⁵ Zie bijvoorbeeld het mandaat in artikel 25, lid 10, van MiFID II, op basis waarvan ESMA [richtsnoeren](#) heeft uitgebracht voor complexe schuldinstrumenten en gestructureerde deposito's.

1.10. Ten behoeve van deze richtsnoeren is de volgende definitie geformuleerd:

- "Execution-only"-verkoop: de distributie van een verzekering met een beleggingscomponent overeenkomstig artikel 30, lid 3, van de verzekeringsdistributierichtlijn.

1.11. Termen die niet zijn gedefinieerd in deze richtsnoeren, hebben de betekenis die is vastgelegd in de rechtshandelingen waarnaar in de inleiding is verwezen.

1.12. Deze richtsnoeren gelden vanaf de datum waarop de vertaalde versies zijn gepubliceerd.

Afdeling 1: Vereisten voor overeenkomsten waarbij de beleggingspositie alleen afhangt van onderliggende financiële instrumenten die aangemerkt kunnen worden als niet-complex in de zin van MiFID II (artikel 30, lid 3, onder a), i), van de verzekeringsdistributierichtlijn)

Richtsnoer 1 - Beleggingsrisico

- 1.13. De verzekeringstussenpersoon of verzekeringsonderneming waarborgt dat bij de verzekering met een beleggingscomponent de beleggingspositie alleen afhangt van onderliggende financiële instrumenten die aangemerkt kunnen worden als niet-complex in de zin van Richtlijn 2014/65/EU. Dergelijke niet-complexe financiële instrumenten omvatten uitsluitend de volgende instrumenten:
- (a) de instrumenten die zijn gedefinieerd in artikel 25, lid 4, onder a), van MiFID II;
 - (b) de instrumenten die voldoen aan de criteria van artikel 57 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2017/565 van de Commissie houdende aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn;
 - (c) de instrumenten die overeenkomstig de ESMA-richtsnoeren voor complexe schuldinstrumenten en gestructureerde deposito's⁶ niet als complex worden beschouwd.

Richtsnoer 2 – Contractuele kenmerken betreffende de aard van de overeenkomst en de mogelijkheid om de verzekering met beleggingscomponent af te kopen

- 1.14. Wanneer de overeenkomst een van de volgende kenmerken heeft, beschouwt de verzekeringstussenpersoon of verzekeringsonderneming deze als een overeenkomst met een zodanige structuur dat het moeilijk is de daaraan verbonden risico's te beoordelen:
- (a) De overeenkomst bevat een bepaling, voorwaarde of trigger die de verzekeringsonderneming in staat stelt de aard, het risico of het uitbetalingsprofiel van de verzekering met beleggingscomponent materieel te veranderen.
 - (b) Er zijn geen mogelijkheden om de verzekering met beleggingscomponent af te kopen of op andere wijze te gelde te maken tegen een waarde die beschikbaar is voor de cliënt.
 - (c) Er zijn expliciete of impliciete kosten die tot gevolg hebben dat, hoewel er technisch gesproken mogelijkheden zijn om de verzekering met beleggingscomponent af te kopen, dit in onredelijke mate nadelig is voor de cliënt, omdat de kosten niet in verhouding staan tot de kosten van de afkoop voor de verzekeringsonderneming.

⁶ Van 4 februari 2016 (ESMA/2015/1787)

Richtsnoer 3 – Contractuele kenmerken betreffende de bepaling van de waarde op de vervaldag of bij afkoop, of de uitkering bij overlijden

- 1.15. De verzekeringstussenpersoon of verzekeringsonderneming beoordeelt de gevolgen van de mechanismen die de waarde op de vervaldag of bij afkoop, of de uitkering bij overlijden bepalen, en of cliënten de eraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen, tenzij deze mechanismen rechtstreeks zijn gebaseerd op nationale wetgeving die er specifiek op gericht is de belangen van cliënten te beschermen.
- 1.16. In het kader van de beoordeling beschouwt de verzekeringsonderneming of de verzekeringstussenpersoon de overeenkomst, wanneer deze een of meer van de volgende kenmerken heeft, als een overeenkomst met een zodanige structuur dat cliënten de eraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen:
- (a) De waarde op de vervaldatum of bij afkoop, of de uitkering bij overlijden is afhankelijk van variabelen die door de verzekeringsonderneming worden vastgesteld, en de gevolgen daarvan zijn voor de cliënt moeilijk te beoordelen.
 - (b) De waarde op de vervaldatum of bij afkoop, of de uitkering bij overlijden is gebaseerd op verschillende soorten beleggingsposities of -strategieën waarvan de cliënt de gecombineerde gevolgen moeilijk kan beoordelen.
 - (c) De waarde op de vervaldatum of bij afkoop, of de uitkering bij overlijden kan veelvuldig of aanmerkelijk variëren gedurende de looptijd van het instrument, ofwel omdat aan bepaalde vooraf vastgestelde drempelvoorwaarden wordt voldaan ofwel omdat bepaalde tijdpunten worden bereikt. Hierin zijn niet begrepen veranderingen in de waarde op de vervaldatum of bij afkoop, of de uitkering bij overlijden als gevolg van de betaling van discretionaire bonussen.
 - (d) Er is een gegarandeerde waarde op de vervaldatum of bij afkoop, of van de uitkering bij overlijden die afhankelijk is van voorwaarden of tijdsbeperkingen waarvan de gevolgen voor de cliënt moeilijk te beoordelen zijn. Hierin zijn niet begrepen veranderingen in de gegarandeerde waarde op de vervaldatum of bij afkoop, of van de uitkering bij overlijden als gevolg van de betaling van discretionaire bonussen.

Richtsnoer 4 – Contractuele kenmerken betreffende de kosten

- 1.17. Als onderdeel van de beoordeling van de vraag of de overeenkomst een zodanige structuur heeft dat cliënten de eraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen, beoordeelt de verzekeringstussenpersoon of de verzekeringsonderneming of de kosten waarschijnlijk niet direct door de cliënt worden begrepen en met name de omstandigheden waarin de kosten tijdens de duur van de overeenkomst aanzienlijk kunnen veranderen, onder meer op basis van de prestaties van de beleggingen.
- 1.18. Wanneer de kosten direct zijn gebaseerd op nationale wetgeving die specifiek is gericht op de bescherming van de belangen van cliënten, worden ze niet beschouwd als kosten met een zodanige structuur dat cliënten de eraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen.

Richtsnoer 5 – Contractuele kenmerken betreffende de begunstigde van de verzekering

- 1.19. Wanneer er contractuele bepalingen zijn die de cliënt de mogelijkheid geven een andere dan de standaardformulering te gebruiken om de persoon te definiëren die aan het eind van de contractuele relatie de uitkering ontvangt (begunstigdeclausule) en deze kunnen leiden tot problemen om de begunstigde te identificeren en problemen voor de begunstigde om de uitkering daadwerkelijk te ontvangen wanneer de verzekeringnemer overlijdt, beschouwt de verzekeringstussenpersoon of de verzekeringsonderneming deze als bepalingen met een zodanige structuur dat cliënten de eraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen.

Afdeling 2: Vereisten voor 'andere niet-complexe verzekeringsgebaseerde beleggingen' (artikel 30, lid 3, onder a), ii) van de verzekeringsdistributierichtlijn)

Richtsnoer 6 – Contractuele kenmerken betreffende de bepaling van de waarde op de vervaldag of bij afkoop, of de uitkering bij overlijden

- 1.20. De verzekeringstussenpersoon of verzekeringsonderneming beoordeelt de gevolgen van de mechanismen die de waarde op de vervaldag of bij afkoop, of de uitkering bij overlijden bepalen, en of cliënten de eraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen, tenzij deze mechanismen rechtstreeks zijn gebaseerd op nationale wetgeving die er specifiek op gericht is de belangen van cliënten te beschermen.
- 1.21. In het kader van de beoordeling beschouwt de verzekeringstussenpersoon of verzekeringsonderneming de overeenkomst, wanneer deze een of meer van de volgende kenmerken heeft, als een overeenkomst met een zodanige structuur dat cliënten de eraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen:
- (a) De waarde op de vervaldatum of bij afkoop, of de uitkering bij overlijden is afhankelijk van variabelen die door de verzekeringsonderneming worden vastgesteld, en de gevolgen daarvan zijn voor de cliënt moeilijk te beoordelen.
 - (b) De waarde op de vervaldatum of bij afkoop, of de uitkering bij overlijden is gebaseerd op verschillende soorten beleggingsposities of -strategieën waarvan de cliënt de gecombineerde gevolgen moeilijk kan beoordelen.
 - (c) De waarde op de vervaldatum of bij afkoop, of de uitkering bij overlijden kan veelvuldig of aanmerkelijk variëren gedurende de looptijd van het instrument, ofwel omdat aan bepaalde vooraf vastgestelde drempelvoorwaarden wordt voldaan ofwel omdat bepaalde tijdpunten worden bereikt. Hierin zijn niet begrepen veranderingen in de waarden op de vervaldatum of bij afkoop, of uitkering bij overlijden als gevolg van de betaling van discretionaire bonussen.
 - (d) Er is een gegarandeerde waarde op de vervaldatum of bij afkoop, of van de uitkering bij overlijden die afhankelijk is van voorwaarden of tijdsbeperingen waarvan de gevolgen voor de cliënt moeilijk te beoordelen zijn. Hierin zijn niet begrepen veranderingen in de gegarandeerde waarde op de vervaldatum of bij afkoop, of van de uitkering bij overlijden als gevolg van de betaling van discretionaire bonussen.

Richtsnoer 7 – Contractuele kenmerken betreffende de kosten

- 1.22. Als onderdeel van de beoordeling van de vraag of de overeenkomst een zodanige structuur heeft dat cliënten de eraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen, beoordeelt de verzekeringstussenpersoon of de verzekeringsonderneming of de kosten waarschijnlijk niet direct door de cliënt worden begrepen en met name de omstandigheden waarin de kosten tijdens de duur van de overeenkomst aanzienlijk kunnen veranderen, onder meer op basis van de prestaties van de beleggingen.
- 1.23. Wanneer de kosten direct zijn gebaseerd op nationale wetgeving die specifiek is gericht op de bescherming van de belangen van cliënten, worden ze niet beschouwd als kosten met een zodanige structuur dat cliënten de eraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen.

Richtsnoer 8 – Contractuele kenmerken betreffende de begunstigde van de verzekering

- 1.24. Wanneer er contractuele bepalingen zijn die de cliënt de mogelijkheid geven een andere dan de standaardformulering te gebruiken om de persoon te definiëren die aan het eind van de contractuele relatie de uitkering ontvangt (begunstigdeclausule) en deze kunnen leiden tot problemen om de begunstigde te identificeren en problemen voor de begunstigde om de uitkering daadwerkelijk te ontvangen wanneer de verzekeringnemer overlijdt, beschouwt de verzekeringstussenpersoon of de verzekeringsonderneming deze als bepalingen met een zodanige structuur dat cliënten de eraan verbonden risico's moeilijk kunnen beoordelen.

Regels inzake naleving en rapportage

- 1.25. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht op grond van artikel 16 van de Eiopa-verordening. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van de Eiopa-verordening spannen de bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste in om aan de richtsnoeren en aanbevelingen te voldoen.
- 1.26. Bevoegde autoriteiten die aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn deze op te volgen, dienen deze op een passende manier te integreren in hun wetgevend of toezichthoudend kader.
- 1.27. Bevoegde autoriteiten bevestigen Eiopa binnen twee maanden na publicatie van de vertaalde versies of zij voldoen of voornemens zijn te voldoen aan deze richtsnoeren. Indien zij er niet aan voldoen of niet voornemens zijn eraan te voldoen, stellen zij de Autoriteit daarvan in kennis, met opgave van de redenen.
- 1.28. Indien op deze uiterste datum geen antwoord is ontvangen, zullen de bevoegde autoriteiten worden beschouwd als autoriteiten die niet voldoen aan de rapportage-eisen, en als zodanig worden geregistreerd.
- 1.29. Bevoegde autoriteiten in een lidstaat die ervoor heeft gekozen geen gebruik te maken van de afwijking in artikel 30, lid 3, eerste alinea, van de verzekeringsdistributierichtlijn, hoeven niet te rapporteren aan Eiopa.

Slotbepaling inzake evaluaties

- 1.30. Deze richtsnoeren worden periodiek door Eiopa geëvalueerd en bijgewerkt overeenkomstig artikel 30, leden 7 en 8, van de verzekeringsdistributierichtlijn.